

Goed **waterbeheer** legt de basis voor de toekomst van ons gebied.

Memo – Ter kennisname

Registratienummer:
20.010438

Aan: VV
Van: POHO Fierens
Onderwerp: Vervolg op Waterbedrijven van de toekomst / stand van zaken Valkenburgse Meer
Datum: 7-4-2020

Waarom moet u dit weten

In de commissie Voldoende Water en Waterkwaliteit, 15 januari jongstleden, heeft de heer Van Venetië gevraagd naar de stand van zaken van:

1. De Waterbedrijven van de toekomst, na de oproep gedaan op het symposium in juni 2019 en
2. Naar de stand van zaken van het Valkenburgse Meer als mogelijkheid voor drinkwatervoorziening voor Dunea.

In deze memo lichten wij u beide onderwerpen toe.

Toelichting

1 Vervolg op Waterbedrijven van de toekomst

Context

Rijnland en Dunea hebben samen onderzoek gedaan naar "Hoe het waterbeheer en de drinkwaterproductie er in 2050 uit zou kunnen zien". Dit naar aanleiding van klimaatverandering/zeespiegelstijging/afname van zoetwaterbeschikbaarheid, etc. Hiervoor zijn trends en ontwikkelingen bestudeerd en wat zij kunnen betekenen voor het waterbeheer. De resultaten van het onderzoek zijn gepresenteerd op het symposium "De groeiende waarde van water".

De kernboodschap van het symposium luidde:

- De waterwereld / het waterbeheer is in transitie. En in een rap tempo.
- Water speelt een grote rol in andere transitie (verstedelijking, voedselproductie, mobiliteit, energie, natuurontwikkeling).
- De beschikbaarheid van zoet water neemt af.
- Oftewel de waarde van water neemt toe.

Het symposium is afgesloten met de volgende oproep:

"Een integrale benadering is noodzakelijk. We moeten anders kijken naar water. De beschikbaarheid van voldoende zoet water is niet meer vanzelfsprekend. Haal synergie uit die integrale benadering en benut water als drager van energie en als drager van de fysieke

leefomgeving. De waarde van water wordt bepalend, bijvoorbeeld voor de ruimtelijke inrichting, boven- en ondergronds, van West-Nederland. We moeten, samen met andere partijen, aan de slag om deze delta voor te bereiden op de toekomst. Rijnland en Dunea roepen organisaties op om daadwerkelijk in beweging te komen en er niet alleen over te praten.”

Wat is er inmiddels gerealiseerd:

- Het onderzoeksrapport van de Waterbedrijven van de toekomst is afgerond (en ook vertaald). Dit is u 11 september jl ter beschikking gesteld.
- Dit rapport wordt bij diverse BOB trajecten gebruikt (WBP6, Visie op klimaatopgave, Circulaire economie, Energietransitie)
- Convenant Klimaatadaptief Bouwen. In cocreatie met de provincie Zuid-Holland, gemeenten, marktpartijen, ngo's en drinkwaterbedrijf is het Convenant Klimaatadaptief Bouwen opgesteld. Het doel van het convenant is de verstedelijkingsopgave te benutten voor het verminderen van wateroverlast, hittestress, gevolgen van overstromingen, droogte en bodemdaling en het vergroten van de biodiversiteit. Het convenant heeft inmiddels instrumentarium opgeleverd met minimale eisen, een leidraad en een website met inspirerende voorbeelden en zet zich nu in op de uitrol.
- Projectlocatie Valkenburg: nieuwe sanitatie, warmteconcept en duurzame inrichting. Een voorbeeld van de nieuwe samenwerkingen van Rijnland en gebiedspartners. Zie ook de u recentelijk toegezonden TKN memo hieromtrent.
- (onder meer) In het tijdschrift Water Governance is een interview geplaatst met de projectleiders van Rijnland en Dunea. (Water Governance 03/2019)

Vervolgacties zijn:

- Op dit moment wordt er een meerjarig onderzoeksvoorstel voorbereid met de Leidse universiteit, met als voorlopige werktitel "Water values and radical resilience: Towards future proof deltas". Het voorstel zal later dit jaar door de universiteit ingediend worden bij NWO (Nederlandse organisatie voor wetenschappelijk onderzoek).
- Rijnland en Dunea hebben het initiatief genomen tot gezamenlijke leer- en experimenteertrajecten. Zo wordt er bijvoorbeeld een kwalitatieve toets uitgevoerd op de waardenperceptie van onze inwoners. (Hoe klimaat- en waterbewust zijn onze inwoners?)
- Het platform Value4Water.nl is in ontwikkeling. Op dit platform en ook via andere kanalen ontsluiten we het gedachtegoed, de filosofie die in het onderzoek Waterbedrijven van de toekomst is ontwikkeld. We kiezen voor drie lijnen: kennisontwikkeling en -deling, strategische samenwerkingen vormen (met o.a. VP Delta, MRA, Green deal Bodemdaling, Zoetwater Alliantie, De 'Valuing Water Initiative' van onder meer Buitenlandse Zaken) en zichtbaarheid vergroten.

2 Valkenburgse Meer als drinkwaterbron

Dunea zoekt naar verbreding van haar bronnen portfolio om de leveringszekerheid van drinkwater op de lange termijn veilig te stellen. In dat kader is door Dunea een bronnenstudie uitgevoerd en daaruit kwam het Valkenburgse Meer naar voren als veelbelovende bron. Een groot voordeel van het Valkenburgse Meer is de ligging binnen 5 km van het infiltratiegebied Berkheide, zodat er geen lange (kwetsbare) transportleiding nodig is. De waterkwaliteit van het Valkenburgse Meer is goed. Op het gebied van de kwantiteit zijn er uitdagingen, met name in periodes van droogte. Verder vindt er in het meer zandwinning plaats, is het een aantrekkelijk recreatiegebied en wordt onderzocht wat de mogelijkheden van aquathermie zijn. In oktober 2019 heeft er onder leiding van Dunea, een stakeholdersoverleg plaatsgevonden. In 2020 zal de verkenning door Dunea voortgezet worden.

Vervolg

De waarde van het project Waterbedrijven van de toekomst is vooral zichtbaar in allerlei verschillende vervolgacties.

Een aantal resultaten, die hierboven toegelicht zijn, is al in bespreking met u. Met betrekking tot het onderzoeksvoorstel van de Leidse universiteit, de resultaten van de leer- en experimenteertrajecten, de doorontwikkeling van het platform Value4Water.nl en de ontwikkelingen rondom het Valkenburgse Meer zult u op een nader tijdstip worden betrokken/geïnformeerd.